קול מוסיף הכל כמו גפת של זיתים ואומר ר"י שיש ליתן טעם לקיים

המנהג דגבי גפת איכא למיחש שמא

יטמין כולה בתוכהא אבל בכירות

שלנו לא שייך למיחש הכי ועוד יש

שעושין חפירה גדולה ועושין בה

בניז לבנים סביב מכל לד ומלמטה

ומחמין אותה היטב וגורפין אותה

ומטמינין בה את הקדרה ולא דמיא

למטמין בדבר המוסיף הבל דלא

אסרו אלא כשמטמין ומדביק סביב

הקדרה דומיא דרמדב אבל תנור או

חפירה שיש אויר בין הדפנות לקדרהג

אין לאסור יותר מהשהאה™ אף על פי

שכל הקדרה בתוך התנור ורבינו ברוך

פי׳ שיש לחלק בין תוספת הבל דגפת

לתוספת הבל דכירה שלנוה לפי

שהכירה אין חומה אלא מחמת האש

ולעולם מתקרר והולך אבל הגפת

מוסיף הבל מעלמו אומר רבינו שמואל

דמותר לשום תפוחים אצל האש סמוך

לחשכה אע"פ שלא יוכלו לצלות מבע"יו

דנאכלין טפי כמו שהן חיין מתבשיל

שנתבשל כמחכל בן דרוסחי דשרי

ואע"ג דבפ"ק (ד' יט:) תנן אין לולין בשר

בצל וביצה אלא כדי שיצולו מבע"ים

אע"פ שפעמים אוכלים בצל חי מ"מ

אינו ראוי לאכול חי כמו תפוחים ורולה

להפיג חריפותן ולמתקן בבישולו ואם

הטמין תפוחים עם הקדרה אסור

להחזיר כרים וכסתות על הקדרה

שעמהן או להוסיף על אותן כרים

אע"ג דאם אין שם תפוחים מותר

להחזיר כדתנן בפירקין (ד' נא.) כסהו

ונתגלה מותר לכסותו ולהוסיף נמי

אמרינן בגמרא (שם.) אם בא להוסיף

מוסיף כשיש עם הקדרה תפוחים

אסור דאם מחזיר קודם שנתבשלו

ל) ב"ב יט, ב) וגי׳ הערוך ג:, ד) [דף נא:], ד) ד"ה האי,

> לעזי רש"י פַלט״ר [פילטרי״ש].

מוסף תוספות

א. דלמא אתו למימר דמה לי ליכי ב--א. דכם אונו לפיכור מחת לי ליתן הגפת תחת הקדירה ומה לי להטמין הקודות ומה לל להמתן בתוכו. מוס' הלח"ש, ב. שהרמץ נוגע בקדירה מסביב. מוס' הלח"ש. ג. לא דמיא להטמנה. מוס' הלח"ש, T. ע"ג כירה. מוס' סכפ״ש. ה. ודולא גזרו אלא הלמ״ב, וו. [ד]לא גורו אלא דבר שהוא מוסיף הבל מחמת עצמו כגון מלח וסיד, אבל דבר שהוא חם מחמת דבר אחר לא גזרו. מרכי. 1. ולא דמי לרמץ שהוא חם מחמת האש. שהוא חם מחמת האש, דרמץ היינו אש דשייך למיגזר בו שמא יחתה. מרדכי. ז. דקיי"ל כחנניה יכל שהוא כמאכל בן . וכו', ופירות, ררוסאי׳ דרוסאי וכרי, ופירות, כיון. מוס' סכלו"ש. ח. [היינו משום] דביצה אין דרכה לאוכלה חיה. מוס' סכלו"ש. ט. ותימה, היאך הוא מותר להחזירה להך לישנא דר' יה משמיה דאביי יקנ׳ מינה לעיל בפ׳ חזקיה דדייקנ׳ כירה דא ראם הניח ע"ג קרקע שדעתו להחזירה, י אסור, ואפי׳ בער״ש נמי אסרי׳ להחזיר. מוס׳ הרל״ש. י. ועודן בידו שלקים, ידועדון בידו [שרינן] אע"פ שאין דעתו להחזיר, דבשל סופרים הלך אחר המיקל. מוס' הלס"ע. "א. ה"ק ליי, מאי רשנ״ל. יב.ולא שנא. שנא. רשכ״ל. יב. ולא מיחה אדם בדבר. רשנ״ל. יג. הוא דבעי למשרי, דלית לן למיחש שמא דבשל. חומ' הלל״ש. יתבשל. מוס' הרח"ש. ד. אפילו. מוס' הרח"ש. 10. דהני מילי כנגד ונו היים. עום היסים. 10. דניכר שהוא בישול גמור. תוס' הרח"ש. יו. אלא גמור. מוס׳ הלח״ם. יו. אלא להפשיר. מוס׳ הלח״ם. יח. אצל האש, במקום שראוי להתבשל, אף אם ממהר להרחיקו קודם שיתבשל. מוס׳ הלח״ם. ט. ור׳ זירא הוה ס״ל דכל שאינו מניחו אלא כדי שאינו מניחו אלא כול להפשיר בלבד, בכולהו דוכתי שרי. פי הכ"ין. ב. התם לא קפיד עילויה, דיין או שמן או שכר הוא ואיטניף, וסחיטה לא מהני ליה, משו״ה לא גזרינן שמא יסחוט, אבל הכא במים קפיד. חי' הר״ן, בא והכא כשאינם של הפתק. ריטנ״א. כב. אבל מוכין לא חשיבי כולי מוכין לא חשיבי כולי האי, דהא תני להו גבי תבן וזגין וי״ל דדינן שוה ומבטלן להטמנה. פסקי לי״ד. כג. וא״ת, והא גיזי צמר קתני הכא, ובהדיא תנן במתני׳ כי אע״פ שטמן בהם אסור וון במותף כי אעיים שטמן בהם אסור לטלטלם, כדקתני יכיצד הוא עושה, נוטל את הכיסוי והן נופלות׳, וי"ל, דכי מוקמינן לה כשלא רבי מוקמינן לה כשלא טמן בהם, אסיפא. ריענ״ל. כד. ומתני׳ לצדדין קתני. ליענ״ל. כה. להדיא בידו. ריענ״ל. כו. ואינות שם ריענית של מיענ״ל. כו. ואינות שם

לכתחילה. ריטב״א.

אסוקי הבלא. כגון זה שהטמין בדבר אחר והניח קופה על הגפת דירתים מסקי הבלא. מכאן יש לאסור להניח גחלים תחת דליכא אלא שהגפת מעלה הבל למעלה ומרתיח קדרה שבקופה: אפומא דקומקומא. מיחם של חמין והכווא היתה מלאה לונן: נוהיה. גער בו: מחי שנח ממיחם על גבי מיחם. דתניח בברייתה בסוף

> שהמיחם העליוו גם בו יש מים חמיו והתחתון אינו אלא מעמיד חומו שלא יפיג: דסמודר. סודר של רחש: דכובת. קנקן: נטלת. כלי ששותבין יין מן הכובה: דקה עלר. שהיה סוחטו מז המים שנבלעו בו: מאי שנה מפרונהה. בגד העשוי לפרום על הגיגית שפורסין אותו בשבת: לא קפיד עליה. אם שרוי במים שהרי לכך עשוי ולא אתי לידי סחיטה: מוכין. אינן אלא לעשות מהן לבדין שקורין פלט"ר ומוקנין הן למלחכה ואסור לטלטלן ואלו שטמן בהן מי אמרינן יחדן להטמנה ואיכא תורת כלי עליהן ומותר לטלטלן בשבת או לא: עומד ומפקיר לכך. קופה של מוכין שדמיה יקרין אין דרך בכך ולא בטלי להטמנה: גיזי של למר. כמות שנגווו: ליפי למר. לחחר שנפלוה ושטחוה כמין מחללות משטיחין: לשונות. לאחר שלבען וסורקין אותן כעין לשונות ארוכין לטוותן: ואין מטלטלין אותן. קס"ד דהכי קאמר ואע"פ שטמן בהן אין מטלטלין אותן: אם לא טמן בהן כו'. ומילי מילי קתני ברישה השמועינן דטומנין בהן דלא מוספי הבלא ואשמועינן סיפא דסתם מוכין מוקצות נינהו אבל הני דטמן בהן הוי כמי שיחדן לכך: למוגא. להיסב עליהן: לאהדורי אודרא לבי סדיא. להחזיר מוכין שנפלו מן הכר לתוכן: מסירין בים הלואר. שדרך הכובסים לקושרן: אבל לא פותחין. לכתחילה דהשתא עביד ליה מנא: בחדתי. שלא היו מעולם לתוכו אסור דהשתא עביד ליה מנא: בעתיקי. להחזירו לכר זה שנפלו

הקדרה אפי' יתן עליהן אפר אין להטמין קדרה עליהם שהרי הגחלים מעלין הבל למעלה כמו גפת של זיתים ויש תימה היאך אנו מטמינין על כירות שלנו שקורין אשטר"א ואע"פ שגורפין אותו פרקין דערי: הסם אוקומי מוקים. אסוקי הבלא דזיתים מסקי הבלא דשומשמין

לא מסקי הבלא רבה ורבי זירא איקלעו לבי דמיא אפומא דקומקומא "נזהיה רבה א"ל ר' לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביו"ם ואין צריך

ריש גלותא חזיוה לההוא עבדא דאנה כוזא זירא מאי שנא ממיחם על גבי מיחם א"ל התם אוקומי קא מוקים הכא אולודי קא מוליד הדר חזייה דפרם דסתודר אפומיה דכובא ואנח נטלא עילויה ינזהיה רבה א"ל ר' זירא אמאי אמר ליה השתא חזית לסוף חזייה דקא מעצר ליה א"ל מאי שנא מפרונקא א"ל התם לא קפיד עילויה הכא קפיד עילויה: ולא בתבן: בעא מיניה רב אדא בר מתנה מאביי מוכין שממן בהן מהו למלמלן בשבת א"ל יוכי מפני שאין לו קופה של תבן עומד ומפקיר קופה של מוכין לימא מסייע ליה שומנין בגיזי צמר ובציפי צמר ובלשונות של ארגמן ובמוכין ואין ממלמלין אותן אי משום הא לא איריא הכי קאמר אם לא ממן בהן אין ממלמלין אותן אי הכי מאי למימרא מהו דתימא חזי למזגא עלייהו קמ"ל: רב חסדא ישרא לאהדורי יאודרא לבי סדיא בשבתא איתיביה רב חגן בר חסרא לרב חסרא מתירין בית הצואר בשבת אָבל לא פותחין ואין נותנין את המוכין לא לומר בשבת לא קשיא הא בחדתי הא בעתיקי תניא נמי הכי אין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת בי"ם ואין צריך לומר בשבת נשרו מחזירין אותן בשבת ואין צריך לומר ביום מוב אמר רב יהודה אמר רב ^{מה}הפותח בית הצואר בשבת חייב חמאת מתקיף לה רב כהגא מה

ממנו: הפוסח בים הלוחר. של חלוק לכתחילה: חייב הטחם. דהשתא נמלא מבשל בשבת ומה שנהגו להסיר הקדרה מעל הכירה ומניחין על המשוי ליה מנא וחייב משום מכה בפטיש והיינו גמר מלאכה:

ההרחע עד שיגרפו הכירה שמא סבירא לן כהך לישנא דריש כירה (לעיל דף לח:) דשרי חזקיה משמיה דאביי הניחו על גבי קרקע אם דעתו מה להחזיר': מאי שנא מפיחם ע"ג פיחם. קשה לר"י דבברייתא גופה דשרי מיחם ע"ג מיחם בסוף פרקין קתני בהדיא ולא בשביל שיחמו אלא בשביל שיהו משומרין ואומר ר"י דברייתא לא שמיע ליה ולא מכח ברייתא פריך אלא" ממעשים בכל יום שנותנין מיחם על גבי מיחם"ב מימה דהיכי דמי אי יד סולדת בו היכי הוה בעי למישרי אע״פ שמבשל מי לא ידע דתולדות האור כאור דתנן ולעיל דף לח:) אין נותנין בילה בצד המיחם ואמר אם גלגל חייב חטאת ותנן נמי (דף מא.) המיחם שפינהו לא יתן לתוכו לונן ואי להפשיר"ג היכי מסיק דאסור והא תניא בפ׳ כירה (דף מ:) נותן אדם קיתון של מים כנגד המדורה לא בשביל שיחמו אלא בשביל שתפוג לינתן והיינו[™] הפשר כדמוכח סוגיא דהתם ורב יהודה נמי קאמר התם אחד מים ואחד שמן יד סולדת בו אסור אין יד סולדת בו מותר ואין לחלק™ דגבי מדורה יזהר שלא יבשל™ כיון שהוא אלל האש אבל הכא אפילו אין יד סולדת בו אסור דשמא יבא לטעות ויניח עד שיתבשל דהא גבי מיחם שרינן לתת לתוכו מים מרובין כדי להפשירן ולא גזרינן אטו מים מועטין אע״פ שאינו אצל האש ונראה לרשב״א דהא דשרינן לתת קימון של מים כנגד המדורה היינו ברחוק מן המדורה שלעולם לא יוכל לבא לידי בשול" אבל בקרובי" אסור אפי׳ להפשיר דילמא משתלי ואתי להניחן שם עד שיתבשל ולהכי מסיק הכא דאסור ולא בשביל שיחמו דקתני התם היינו כלומר במקום שיכול לבא לידי שיחמו^{ים} והלשון דחוק קלת: מאי שנא מפרונקא. פר"ח דאמר רבא בפרק חולין (לקמן קלט:) האי פרונקא אפלגא דכובא שרי דלא הוי אהל ולא חיישינן שמא יסחוט: התם דא קפיד. פר"ח בפ"ק דכחובות (דף ו.) בס: ובר מפני שאין לו קופה של תבן בו'. וא"ת מאי קנעי הא תנן במתניתין טומנין בגיזי למר ואין מטלטלין אותן והיינו אפילו טמן דהא קחני בהדיא כילד עושה מנער את הכיסוי והן נופלות וכי מייתי מברייתא דמסייע ליה לייתי ממתניתין דלא מלי למדחי ממתניתין כדדחי ברייתא וליכא למימר דמתני׳ איכא לאוקומי בשל הפתקכ™ כדמוקי לקמן רבינא ע״כ סוגיא דהכא לא סבירא כרבינא מדלא מוקי ברייתא דמייתי בשל הפתק וחירץ ר״י דגיזי למר חשיבי טפי ממוכין ואסורים לטלטל יותרכב ואע״ג דרבא קאמר לקמן דאפילו גיזי למר טמן בהן מטלטלין אין לחוש אי פליגא אאביי דהכא כיון דלא קיימא לקמן מילחיה דרבא ולמאי דמשני רבינא מילחיה דרבא ומוקי מתניתין בשל הפתק ודרצא בשאין של הפתק אומר רשב"א דה"יג מיירי במוכין של הפתק ולא פליגא דרבא אדאביי אך ק"ק דמאי משני בסמוך מהו דתימא חזי למוגא עלייהו כיון דמיירי בשל הפתק היכי ס"ד דשרי לטלטל משום דחזי למוגא עלייהו:

לק אם לא שמן אין משלשלין אותן. כגאמוכין קאי ולא אגיזי למר דגיזי למר אפי׳ טמן אין מטלטלין כד: הא בחדתי הא בעתיקי. אומר ר״י שאם נתקו חוטי הסרבל אם הנקב רחב ויכול להכניסס כה בלא טורח שרי כיון דעתיקיבו ובלבד שיתנם בענין זה שלא יהא לחוש שמא יתקע דבעניין שהוא רגילות לתקוע ולקשור נראה דאסורין להחזיר כדאסרינן בריש כל הכלים (דף קכב:) החזרת שידה תיבה ומגדל גזירה שמא יתקע:

מעיף יז: מעיי פר"ב מהלכות שבת הלכה טו טור ושו"ע או"ח סימן של סעיף טו:

ב א טוש"ע או"ח סימן שיח

ד ג מיי׳ פכ״ו מהלכות שבת הלכה יב טוש"ע או"ח

הנכה יב טוש"ע חו"ח סימן רנט סעיף א: ה ד מיי' פכ"ב מהלכות שבת הלכה כג טור ושו"ע או"ח סימן ש"מ סעיף ח: ו ה מיי׳ פ״י מהלכות שבת

שיו סעיף ג:

מוסף רש"י

רב נסים גאון

י. פרק רביעי במה טומנין אמר ליה ר' זירא מאי שנא ממיחם על גבי מיחם. בסוף הפרק [דף נא] בברייתא גרסי ומניחין מיחם על גבי מיחם. ומאי שנא מפרונקא. עיקר ומאי שנא מפרונקא. עיקר דיליה בפרק ר' אליעזר אומר תולין את המשמרת ביו"ט (דף קלט) אמר רבא האי פרונקא אפלגא דפומא דכובא שרי וכו'. ואיכא דאמרי מאי שנא מפרונקיה דמר לפי שר׳ זירא עם רבא הוה מפליג, והוא בעל

רבינו חננאל דמסיק נמי הבלא. ו**אסיקנ**א

אמר רבא אנוחי כוזא דמיא אפומא דקומקומא משום דמיא צונן ומוליד חימום. ואסר נמי למיפרס סודרא אסו נמי לבופוס סודדא אפומא דכובא ולאנוחי נטלא אגביה דסודרא, משום (דשארי) דשיורי הכוס (מתחזין) מתנחין בסודרא וקפיד בסודרא וקפיו בנשיוא דסודרא וסחיט ליה. ולא דמי לפרונקא שהיא מטלית קשורה בפומא דכובא, כדגרסינן בפרק ר' אליעזר אומר תולין, אמר רבא האי פרונקא אפלגי דכובא שרי, ולא חייש דניחזי כובא אסיר, דהא עביד אהל כמסננת, ואמאי שרי רבא התם אפלגי דכובא. ליחוש שמא יסחוט המטלית. שנינו מטלית לא קפיד ושנינו מטלית ... בשירותא, מלשון מי שנשרו כליו בדרך שוטחן ערל לא כנגד העם, סודר קפיד בנשירותא הילכך האי אסור והאי פי׳ מוכין, סמרטוטין [של] בגדים מקוצצין כדתנן בנגעים פרק י״א מוסגר שנתערב באחרים מוסגו שנועוב באוויים כולן טהורין, קיצצו ועשאו מוכין טהור. מוכין אסיקנא כי הא דתניא אין נותנין מוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת בי"ט ואין צריך לומר בשבת, נשרו צוץ לזמו בשבת, נשוד מחזירין אותן בשבת [ואין צריך לומר ביו״ט]. **אמר רב** הפותח בכגד בית הצואר בשבת חייב חטאת